

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЛАТИНСЬКА МОВА

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: обов'язкова _____ **Форма навчання:** денна, заочна

Освітній ступінь: бакалавр _____

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

(предметна спеціальність 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини))

Освітня програма: Середня освіта: біологія та здоров'я людини

Рік навчання: 2 **Семестр:** 3

Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.) (48 год. – практичні заняття; 72 год. – самостійна робота)

Мова викладання: українська, латинська

Посилання на курс в онлайн-платформі Moodle: _

<http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Кудінова Ольга Іванівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат філологічних наук, доцент

Кафедра: романо-германської філології та методики навчання іноземних мов

Робочій e-mail: kudinova@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: середа, 14-30 – 15-30

3. Опис та мета дисципліни

Курс латинської мови забезпечує ознайомлення студентів із загальноосвітнім значенням латинської мови; надає необхідний для вчителів біології обсяг знань з нормативної граматики латинської мови та лексичний мінімум нормативних назв рослин і тварин; розширює загальний світогляд вивченням латинських прислів'їв та крилатих висловів. Курс розроблено таким чином, щоб студент, засвоївши теоретичні знання з граматики латинської мови та вивчивши лексичний мінімум, зміг застосувати їх при

перекладі латинських біологічних термінів та віднайти латинські словотворні елементи у біологічній лексиці.

Курс спрямований на підготовку академічно мобільних та високо компетентних фахівців.

Мета дисципліни: ознайомлення студентів із загальноосвітнім значенням латинської мови; надання потрібного для вчителів біології обсягу знань з нормативної граматики латинської мови та вивчення лексичного мінімуму нормативних назв рослин і тварин; розширення їхнього світогляду вивченням латинського паремійного фонду.

Передумови для вивчення дисципліни. Курс «Латинська мова» базується на отриманих в рамках навчання у середній школі знаннях з рідної та іноземної мов.

Міждисциплінарні зв'язки: Даний навчальний курс пов'язаний з курсами «Загальна теорія здоров'я», «Ботаніка», «Зоологія», «Охорона здоров'я».

4. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

знати: латинський алфавіт, фонетику, наголос, нормативну граматичну базу, лексичний мінімум, основну біологічну термінологію латинською мовою, студентський гімн «Gaudeamus», прислів'я та крилаті вислови;

вміти: читати латинськи тексти, писати латинською мовою, перекладати, користуватись словником.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Виникнення та історія латинської мови. Латинська мова у міжнародній науковій термінології. Латина в біології.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Практичне заняття (4 год.): Виникнення та історія латинської мови. Місце латини в загальній системі знань про природу і суспільство (Латинська мова у міжнародній науковій термінології. Латина в біології як самостійна наукова мова. Вимоги сучасних Кодексів	Латинська мова. URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с. Кудинова О.И. Tempus fugit, Lingua Latina manet: к вопросу о роли латинского языка в современном европейском лингвокультурном пространстве // Cercetări actuale de lingvistică română. In memoriam I.Dumeniuc - 80 de ani de

<p>біологічної номенклатури щодо наукових назв живих організмів, які мають бути латинськими).</p>	<p>la naștere. – Universitatea de stat din Moldova. – Chișinău: CEP USM, 2016. – С. 268–274. Кудінова О.І. <i>Lingua gentem facit: étude sociolinguistique du fonctionnement de la langue latine en Europe contemporaine</i> (Соціолінгвістичне вивчення функціонування латинської мови у сучасній Європі) // II Дунайські наукові читання: духовно-творча константа морального розвитку особистості: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю педагогічного факультету Ізмаїльського державного гуманітарного університету (23 вересня 2016 р.). – Ізмаїл: РВВ ІДГУ; «СМІЛ», 2016. – С. 183–188.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Повідомлення за темою: <i>In via est in biologia via sine lingua Latina (повідомлення, 1 тиждень)</i></p>	<p>Орлова Н.В. Біологічна латина: Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2001. – 208 с. Писаренко, Н.Д. Посібник до вивчення курсу «Латинська мова та медична термінологія» [Текст]/ Н.Д. Писаренко. Д., 2019. 92 с. Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с. Світлична Є.І., Толок І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с. Смольська Л.Ю., Синиця В.Г., Коваль-Гнатів Дз.Ю. та ін. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник — 2-е видання, К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 368 с.</p>

Тема № 2. Фонетична система латинської мови.

<p>Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Практичне заняття (4 год.): Латинська абетка. Довгота та короткість голосних. Система консонантизму. Дифтонги. Буквосполучення приголосних з голосними: <i>ngu, qu, ti</i>. Диграфи у словах грецького походження: <i>ch, th, ph, rh</i>, їх вимова. Класична і</p>	<p>Латинська мова. URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Орлова Н.В. Біологічна латина: Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2001. – 208 с. Писаренко, Н.Д. Посібник до вивчення курсу «Латинська мова та</p>

<p>традиційна вимова. Поділ слів на склади. Довгота і короткість передостаннього складу в латинських словах. Місце наголосу у слові. Латинські скоромовки.</p>	<p>медична термінологія» [Текст]/ Н.Д. Писаренко. Д., 2019. 92 с. Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с. Смольська Л.Ю., Синиця В.Г., Коваль-Гнатів Дз.Ю. та ін. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник — 2-е видання, К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 368 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (письмова робота, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова. URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p>

Тема № 3. Морфологічна система латинської мови: загальний огляд.

<p>Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Практичне заняття (4 год.): Синтетичний устрій латинської мови. Самостійні (іменник, прикметник, дієслово, числівник, займенник, прислівник) і службові (прийменник, сполучник, частка) частини мови. Нерегулярне дієслово "esse".</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Орлова Н.В. Біологічна латина: Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2001. – 208 с. Писаренко, Н.Д. Посібник до вивчення курсу «Латинська мова та медична термінологія» [Текст]/ Н.Д. Писаренко. Д., 2019. 92 с. Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с. Світлична Є.І., Толоч І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с. Смольська Л.Ю., Синиця В.Г., Коваль-Гнатів Дз.Ю. та ін. Латинська мова та основи фармацевтичної</p>

	<p>термінології: підручник - 2-е видання, К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 368 с.</p> <p>Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ. ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (письмова робота, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p> <p>Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.</p> <p>Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.</p>

Тема № 4. Особливості синтаксичної будови латинської мови.

<p>Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Практичне заняття (4 год.): Структура та лексико-граматична побудова простого поширеного речення. Основні особливості синтаксису складного речення. Використання еліптичних конструкцій.</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p> <p>Орлова Н.В. Біологічна латина: Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2001. – 208 с.</p> <p>Писаренко, Н.Д. Посібник до вивчення курсу «Латинська мова та медична термінологія» [Текст]/ Н.Д. Писаренко. Д., 2019. 92 с.</p> <p>Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с.</p> <p>Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.</p> <p>Смольська Л.Ю., Синиця В.Г., Коваль-Гнатів Дз.Ю. та ін. Латинська</p>

	<p>мова та основи фармацевтичної термінології: підручник — 2-е видання, К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 368 с.</p> <p>Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ. ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (письмова робота, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова <i>URL:</i> http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p> <p>Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.</p> <p>Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.</p>

Тема № 5. *Латинська мова як джерело міжнародних біологічних та медичних термінів, формул і сентенцій.*

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (4 год.): Латинські прислів'я та приказки як лінгвістична основа для засвоєння біологічної та медичної лексики. Латиномовні афоризми видатних особистостей. Скорочення-інтернаціоналізми, запозичені з латинської мови.</p>	<p>Латинська мова <i>URL:</i> http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p> <p>Орлова Н.В. Біологічна латина: Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2001. – 208 с.</p> <p>Писаренко, Н.Д. Посібник до вивчення курсу «Латинська мова та медична термінологія» [Текст]/ Н.Д. Писаренко. Д., 2019. 92 с.</p> <p>Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с.</p> <p>Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової</p>

	<p>літератури, 2011. – 440 с. Смольська Л.Ю., Синиця В.Г., Коваль-Гнатів Дз.Ю. та ін. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник — 2-е видання, К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 368 с. Кудінова О.І. Пареміологічний підхід до навчання латинської мови у вишах // Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2015. – Вип. 33. – С.101–106.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (письмова робота, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с. Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.</p>

Тема № 6. Граматичні категорії іменника. Біологічна таксономія. Біномінальні назви.

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (4 год.): Грамматичні категорії іменника: рід, число, відмінок, відміна. Загальна характеристика системи латинського відмінювання. П'ять відмін іменників. Форма запису іменників у словнику. Морфологічний аналіз словоформ. Біологічна таксономія. Біномінальні назви.</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Орлова Н.В. Біологічна латина: Навчально-методичний посібник. – Черкаси, 2001. – 208 с. Писаренко, Н.Д. Посібник до вивчення курсу «Латинська мова та медична термінологія» [Текст]/ Н.Д. Писаренко. Д., 2019. 92 с. Ревак Н., Сулим В., Назаренко О.</p>

	<p>Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с.</p> <p>Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.</p> <p>Смольська Л.Ю., Синиця В.Г., Коваль-Гнатів Дз.Ю. та ін. Латинська мова та основи фармацевтичної термінології: підручник — 2-е видання, К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. – 368 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (письмова робота, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p> <p>Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.</p> <p>Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словосполучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.</p>

Тема № 7. Граматичні категорії прикметника.

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (4 год.): Граматичні категорії прикметника. Три відміни прикметників. Особливості утворення ступенів порівняння прикметників. Синтетичний та аналітичний способи утворення ступенів порівняння. Словникова форма прикметника. Морфологічний аналіз словоформ.</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p> <p>Ревак Н., Сулим В., Назаренко О. Латинська мова та основи біологічної термінології. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 406 с.</p> <p>Світлична Є.І., Толлок І.О. Латинська мова. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (письмова робота, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342</p> <p>Петрова Г.В. Латинсько-український</p>

	<p>словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.</p> <p>Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.</p>
--	---

Тема № 8. Граматичні категорії дієслова.

<p>Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання</p>	<p>Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси</p>
<p>Практичне заняття (4 год.): Граматичні категорії дієслова: особа, число, час, спосіб, стан. Словникова форма дієслова. Основи інфекта і перфекта. Розподіл дієслів на чотири дієвідміни у залежності від закінчень основ інфекта. Особові форми дієслова. Особові закінчення активного і пасивного станів та їх вживання. Indicativus. Утворення та вживання часів системи інфекта (Praesens, Imperfectum, Futurum Primum). Синтетичний спосіб утворення особових форм часів системи інфекта. Суфікси часів. Особливості утворення особових форм теперішнього часу залежно від дієвідміни. Часи системи перфекта. Особові закінчення Perfectum indicativi activi. Утворення і вживання кон'юнктива та імператива. Дієслівні властивості герундія, герундива та супіна: загальні відомості.</p>	<p>Латинська мова <i>URL</i>: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ. ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи <i>(письмова робота, 1 тиждень)</i></p>	<p>Латинська мова <i>URL</i>: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.</p>

	Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.
--	---

Тема № 9. Граматичні категорії займенника.

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (4 год.): Розряди латинських займенників: особові, зворотний, присвійні, вказівні, відносні, питальні, неозначені, заперечні. Відсутність у латинській мові особових займенників третьої особи та вживання замість них вказівних займенників <i>is, ea, id; hic, haec, hoc; ille, illa, illud</i>. Особливості відмінювання займенників.</p>	<p>Латинська мова <i>URL</i>: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ. ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (усне опитування, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова <i>URL</i>: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с. Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.</p>

Тема № 10. Семантико-морфологічні групи числівників. Латинські числівникові терміноелементи в біологічній термінології.

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (4 год.): Утворення та семантико-морфологічні групи числівників. Відмінювання та узгодження</p>	<p>Латинська мова <i>URL</i>: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Ботанічна термінологія латинською</p>

числівників. Римські цифри. Латинські числівникові терміноелементи в біологічній термінології.	мовою: Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / уклад. С. П. Машковська, С. І. Шабарова, Б. Є. Якубенко. Київ: ЦП «Компринт», 2014. – 78 с. Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ. ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.
Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (усне опитування, 1 тиждень)	Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с. Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словосполучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.

Тема № 11. Граматичні категорії прислівника. Службові частини мови.

Перелік питань/завдань, що вноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Практичне заняття (4 год.): Утворення прислівників. Морфологічні типи прислівників: самостійні та похідні від прикметників. Ступені порівняння прислівників. Суплетивне утворення ступенів порівняння прислівників. Службові частини мови: прийменник, сполучник, частка їх місце та особливості вживання.	Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Оленич Р.М. Латинська мова: Підручник для студ. ф-тів ін.філології вищих навч. закладів. – Львів: Світ, 2001. – 352с.
Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (усне опитування, 1 тиждень)	Латинська мова URL: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с.

	Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.
--	---

Тема № 12. Латинська мова як база у формуванні міжнародного природничого термінологічного фонду.

Перелік питань/завдань, що вносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Практичне заняття (4 год.): Статус латини як європейської <i>lingua franca</i>. Роль латинської мови у формуванні природничої термінології. Особливості термінотворення. Латинські терміни, що використовуються в європейських мовах. Студентський гімн <i>Gaudeamus</i>.</p>	<p>Латинська мова <i>URL</i>: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Ботанічна термінологія латинською мовою: Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів / уклад. С. П. Машковська, С. І. Шабарова, Б. Є. Якубенко. Київ: ЦП «Компринт», 2014. – 78 с.</p>
<p>Завдання для самостійної роботи: Практичні вправи (усне опитування, 1 тиждень)</p>	<p>Латинська мова <i>URL</i>: http://moodle.idgu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=342 Петрова Г.В. Латинсько-український словотвірний словник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 880 с. Чуракова Л.П. Латинсько-український та українсько-латинський словник – понад 25 тисяч слів та словоспоучень. – К.: Чумацький шлях, 2009. – 617 с.</p>

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність є важливою складовою курсу «Латинська мова». Вона стосується усіх учасників освітнього процесу й спрямована на недопущення таких явищ, як плагіат, обман, фальсифікація, списування, несправедливе оцінювання тощо. Академічна доброчесність передбачає дотримання наступних умов: самостійне виконання здобувачами освіти завдань поточного та підсумкового контролю; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю: модульна контрольна робота у тестовій формі

Зразок модульної контрольної роботи:

Модульна контрольна робота здійснюється в письмовій формі і складається з тестових завдань.

Приклади тестових завдань:

1. Які літери латинського алфавіту є грецькими за походженням?

- а) у, z;
- б) j, n;
- в) o, s;
- г) a, l.

2. Яке з буквосполучень вимовляється як один звук?

- а) ae;
- б) au;
- в) eu;
- г) qu.

3. В якому з цих слів є довгий звук?

- а) Eurōra;
- б) ius;
- в) video;
- г) rex.

4. Яка буква називається “іпсілон”?

- а) j;
- б) e;
- в) i;
- г) y.

5. В якому слові голосні вимовляються як два звуки?

- а) poena;
- б) aetas;
- в) Eurōra;

г) Oedipus.

6. Буква **x** вимовляється як “**кс**” у слові:

а) exemplar;

б) radix;

в) examen;

г) exercitatio

7. У латинських словах склади рахують:

а) від кінця слова;

б) від початку слова;

в) від середини слова;

г) взагалі не рахують.

8. Афоризм «Nomina si nescis perit et cognitio rerum» належить:

а) Карлу Ліннею;

б) Декарту;

в) Гіппократу;

г) Цицерону.

9. Афоризм «In scientia naturali principia observationibus confirmari debent» перекладається:

а) У природничій науці вивчаються явища навколишнього світу в живій та неживій природі;

б) Природничі науки не досліджують людське суспільство;

в) У природничій науці принциповими мають бути спостереження;

г) У природничій науці принципи мають підтверджуватися спостереженнями.

10. Основні таксономічні ранги (категорії) обов'язково присутні в класифікації будь-якого організму і є такими:

а) *domain* (домен), *regnum* (царство), *phylum* (тип - для тварин) або *division* (відділ - для рослин, бактерій, архей та грибів), *classis* (клас), *ordo* (ряд - для тварин) або порядок (для рослин та ін.), *familia* (родина), *genus* (рід), *species* (вид)

б) *subphylum* (підтип), *superclassis* (надклас), *subclassis* (підклас), *superordo* (надряд), *subordo* (підряд), *superfamilia* (над родина), *subfamilia* (підродина), *tribus* (триба) і т.ін.

в) Eukaryota (ядерні), Animalia (тварини), Chordata (хордові), Craniata (черепні), Gnathostomata (щелепні), Mammalia (ссавці), Eutheria (плацентарні), Primates (примати), Hominidae (гомініди), *Homo* (людина), *Homo sapiens* (людина розумна)

г) Всі відповіді є вірними.

11. Які з латинських видових епітетів представлені прикметником, узгодженим з родовим найменуванням в відмінку, числі і граматичному роді:

а) *Hyoscyamus niger*; *Ciconia nigra*; *Ribes nigrum*; *Viola canina*; *Viola mirabilis*

б) *Pieris brassicae*; *Diprion pini*; *Primula veris*; *Agropyron desertorum*

в) *Ranunculus lingua*; *Calopteryx virgo*; *Rhagium-inquisitor*; *Sphaerium rivicola*; *Anas sponsa*

г) *Arctostaphylos uva-ursi*; *Neottia nidus-avis*; *Capsella bursa-pastōris*; *Centaurea maris-nigri*; *Carex urbis-malōrum*

12. Які з запропонованих інформативних назв вказують на час появи рослини:

а) *Primula veris*; *Triticum aestivum*; *Trombicula autumnalis*

б) *Lupinus luteus*; *Trifolium aureum*; *Polyphilla alba*

в) *Agrostis gigantea*; *Achillea micrantha*; *Dociostaurus brevicollis*

г) *Triticum polonicum*; *Fagopyrum tataricum*; *Lepus europaeus*

...

Форма підсумкового контролю: залік

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження

	власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид індивідуального завдання	Максимальна кількість балів
Виконання вправ, запропонованих у навчальному посібнику: Кудінова О.І. <i>Lingua Latina</i> (Латинська мова): Навчальний посібник з латинської мови для самостійної роботи студентів. – Ізмаїл, 2015. – 72 с.	5
Виконання тестових завдань	5

Критеріями оцінювання роботи з виконання вправ, запропонованих у навчальному посібнику Кудінової О.І. *Lingua Latina* (Латинська мова) є здатність використовувати набуті теоретичні знання на практиці.

Критерієм оцінювання роботи з виконання тестових завдань є правильність обраної відповіді на тестове запитання.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

За правильну відповідь на кожне з тридцяти тестових завдань нараховується 1 бал, за неправильну відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів – 30.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

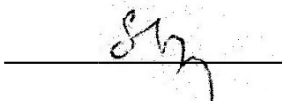
Викладач

Кудінова О.І.

Затверджено на засіданні кафедри романо-германської філології та методики навчання іноземних мов
протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Завідувач кафедри

Рябушко С.О.